TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2006. gada 19. janvārī *

Lieta C-330/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *Tribunal Supremo* (Spānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 21. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2003. gada 29. jūlijā, tiesvedībā

Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos

pret

Administración del Estado,

piedaloties

Giuliano Mauro Imo.

* Tiesvedības valoda — spāņu.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Šīmans [*K. Schiemann*], N. Kolnerika [*N. Colneric*], E. Juhāss [*E. Juhász*] un E. Levits (referents),

ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*],
sekretārs R. Grass [*R. Grass*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā mutvārdu apsvērumus, ko sniedza:

— *Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos* vārdā — A. Gonsaless Salinass [*A. González Salinas*], *abogado*,

— Spānijas valdības vārdā — N. Diasa Abada [*N. Díaz Abad*], pārstāve,

— Itālijas valdības vārdā — I. M. Bragulja [*I. M. Braguglia*], pārstāvis, kam palīdz A. Čingolo [*A. Cingolo*], *avvocato dello Stato*,

— Austrijas valdības vārdā — E. Rīdls [*E. Riedl*], pārstāvis,

— Zviedrijas valdības vārdā — A. Kruse [*A. Kruse*], pārstāvis,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — H. Stēvlbeks [*H. Støvlbæk*] un F. Kastiljo de la Torre [*F. Castillo de la Torre*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 30. jūnijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretējams 3. panta pirmās daļas a) apakšpunkts un 4. panta 1. punkts Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīvā 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību (OV 1989, L 19, 16. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva"), kā arī EKL 39. un 43. panta interpretāciju.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar prāvu starp *Colegio de Ingenieros de Caminos, Canales y Puertos* (Ceļu, kanālu un ostu inženieru biedrība, turpmāk tekstā — "*Colegio*") un *Administración del Estado* [Valsts administrāciju] par Itālijas pilsoņa Imo [*Imo*], kam ir Itālijā piešķirts civilo inženierzinātņu diploms ar specializāciju hidraulikā, lūgumu atļaut viņam strādāt ceļu, kanālu un ostu inženiera profesijā Spānijā.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

3 Direktīvas mērķis ir ieviest diplomu atzīšanas metodi, lai atļautu Eiropas pilsoņiem strādāt profesijās, kurās uzņēmējā dalībvalstī ir nepieciešama pēcvidusskolas izglītība, ar noteikumu, ka tiem ir tāds diploms, kas ļauj darboties attiecīgajā profesijā un kas ir izsniegts par vismaz trīs gadu studiju programmu citā dalībvalstī.

4 Atbilstoši Direktīvas 1. panta c) apakšpunktam ar terminu "reglamentēts kvalificēts darbs" ir saprotama "reglamentēta profesionāla darbība vai darbību loks, ko dalībvalstī veic šajā profesijā".

5 Direktīvas 3. panta pirmā daļa nosaka:

"Ja attiecīgajā dalībvalstī, lai sāktu vai veiktu reglamentētu kvalificētu darbu, ir vajadzīgs diploms, kompetentā iestāde nedrīkst, pamatojoties uz nepietiekamu kvalifikāciju, atteikt dalībvalsts pilsonim atļauju sākt vai veikt attiecīgo kvalificēto darbu ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi attiecas uz tās pilsoņiem:

a) ja kandidātam ir tāds diploms, kas tiek prasīts citā dalībvalstī, lai uzņemtos vai veiktu attiecīgo kvalificēto darbu tās teritorijā, un ja šāds diploms ir ticis piešķirts dalībvalstī [..]

[..]."

6 Direktīvas 4. panta 1. punkts precizē:

"Neatkarīgi no 3. panta attiecīgā dalībvalsts var arī pieprasīt, lai kandidāts:

a) sniegtu profesionālās pieredzes apliecinājumu, ja tā pieteikumā minētais izglītības laiks, kā noteikts 3. panta a) un b) apakšpunktā, ir vismaz vienu gadu īsāks nekā attiecīgajā dalībvalstī prasītais laiks. [..]

[..]

[..]

b) pabeigtu adaptācijas laikposmu, kas nepārsniedz trīs gadus, vai veiktu kvalifikācijas atbilstības pārbaudi:

— ja izglītības, ko tas saņēmis, kā noteikts 3. panta a) un b) apakšpunktā, saturs ievērojami atšķiras no attiecīgās dalībvalsts pieprasītā, vai

— ja gadījumā, kas minēts 3. panta a) apakšpunktā, attiecīgajā dalībvalstī reglamentēts kvalificēts darbs ietver vienu vai vairākas reglamentētas profesionālas darbības, kas neietilpst tajā dalībvalstī reglamentētajā kvalifi-

cētajā darbā, no kurienes ieradies kandidāts, un šī atšķirība atbilst īpašajai izglītībai, ko pieprasa attiecīgajā dalībvalstī, un attiecas uz saturu, kurš ievērojami atšķiras no tā, kam atbilst kandidāta minētais diploms [..]

[..]

[..]."

7 Direktīvas 7. pants regulē to personu, kuras izmanto Kopienas diplomu atzīšanas režīmu, tiesības izmantot savus profesionālos nosaukumus un akadēmiskos titulus. 7. panta 1. un 2. punkts paredz:

"1. Attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes atzīst to dalībvalstu pilsoņu tiesības, kas atbilst nosacījumiem, lai uzņemtos un veiktu reglamentētu kvalificētu darbu to teritorijā, izmantot attiecīgajā dalībvalstī lietoto attiecīgajai profesijai atbilstīgo profesionālo nosaukumu.

2. Attiecīgās dalībvalsts kompetentās iestādes atzīst to dalībvalstu pilsoņu, kas atbilst nosacījumiem, lai uzņemtos un veiktu reglamentētu kvalificētu darbu to teritorijā, tiesības izmantot savu likumīgo akadēmisko nosaukumu un, ja vajadzīgs, tā saīsinājumu, ko lieto savā izcelsmes dalībvalstī vai dalībvalstī, no kuras tie ir ieradušies, tās valsts valodā. Attiecīgā dalībvalsts var prasīt, lai šim nosaukumam sekotu vieta un iestādes vai eksaminācijas komisijas, kas to piešķīrusi, nosaukums."

Valsts tiesiskais regulējums

8 Direktīva Spānijas tiesībās ir transponēta ar 1991. gada 25. oktobra Karalisko dekrētu Nr. 1665/1991, kas regulē vispārējo sistēmu to Eiropas Savienības dalībvalstīs piešķirto augstākās izglītības diplomu atzīšanu, kurus piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību (*BOE* Nr. 280, 1991. gada 22. novembris, 37916. lpp.). Šī dekrēta 4. un 5. pants būtībā pārņem Direktīvas 3. un 4. pantu.

9 Atbilstoši Spānijas tiesību aktiem ceļu, kanālu un ostu inženiera profesija (*"ingeniero of caminos, canales y puertos"*) ietver plašu darbību loku, piemēram, hidraulisku iekārtu, sauszemes, jūras un upju transporta infrastruktūras projektēšanu un izbūvi, pludmaļu aizsardzību un teritoriju plānošanu, tostarp pilsētu plānošanu. No lēmuma par prejudiciālā jautājuma uzdošanu izriet, ka tas ir reglamentēts kvalificēts darbs, atļauja to uzsākt un veikt ir pakļauta nosacījumam, ka personai ir vai nu Spānijas diploms, kas piešķirts pēc īpašas sešus gadus ilgas pēcvidusskolas izglītības, vai arī diploms, kas piešķirts pēc līdzvērtīgas apmācības, kas veikta citā dalībvalstī, un ko ir atzinusi *Ministère du Développement* [Attīstības ministrija]. Ikvienai personai, kura vēlas Spānijā strādāt šajā profesijā, vispirms ir jāpievienojas *Colegio*, kam priekšnoteikums ir minētās apmācības pabeigšana.

Pamata prāva un prejudiciālie jautājumi

10 Imo ir piešķirts civilo inženierzinātņu diploms ar specializāciju hidraulikā (*"laurea in ingegneria civile idraulica"*) — diploms, kas piešķirts Itālijā un dod tiesības šajā valstī darboties civilā inženiera profesijā hidraulikas jomā. 1996. gada 27. jūnijā viņš Spānijas *Ministère du Développement* iesniedza lūgumu atzīt viņam piešķirto diplomu, lai Spānijā uzsāktu darbu ceļu, kanālu un ostu inženiera profesijā.

11 Ar 1996. gada 4. novembra rīkojumu minētā ministrija atzina Imo diplomu un, neizvirzot nekādus nosacījumus, atļāva viņam darboties ceļu, kanālu un ostu inženiera profesijā.

12 *Colegio* cēla prasību par šī rīkojuma atcelšanu *Audiencia Nacional* [Valsts Augstākajā tiesā]. Tiesvedības laikā tā uzsvēra fundamentālās atšķirības starp ceļu, kanālu un ostu inženiera profesiju Spānijā un civilā inženiera ar specializāciju hidraulikā profesiju Itālijā kā no izglītības un profesionālās apmācības viedokļa, tā arī no šo darbu aptverto darbību loka.

13 Ar 1998. gada 1. aprīļa spriedumu *Audiencia Nacional* šo prasību noraidīja, noraidījumu īpaši pamatojot ar to, ka civilo inženierzinātņu diploms ar specializāciju hidraulikā Itālijā piešķir tiesības darboties tādā pašā profesijā kā ceļu, kanālu un ostu inženiera diploms Spānijā. Turklāt šī tiesa norādīja, ka minētā civilo inženierzinātņu diploma īpašnieks ir apguvis būtiskās tēmas, kuru pārzināšana Spānijā tiek izvirzīta kā priekšnoteikums darbam attiecīgās inženiera profesijas nozarē.

14 *Colegio* iesniedza kasācijas sūdzību *Tribunal Supremo* [Augstākajā tiesā]. Šī tiesa atzīmēja, ka abi apmācības kursi būtiski nozīmīgi atšķiras un ka tādējādi *Audiencia Nacional* veiktais faktu novērtējums ir bijis kļūdains.

15 Pastāvot šādiem apstākļiem, *Tribunal Supremo* nolēma apturēt tiesvedību lietā un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Padomes Direktīvas 89/48 [..] 3. panta a) apakšpunktu kopsakarā ar tās 4. panta 1. punktu var interpretēt tādējādi, ka tas ļauj dalībvalstij ierobežot tāda

pieteikuma iesniedzēja profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, kuram ir (Itālijā piešķirts) civilā inženiera ar specializāciju hidraulikā [*"ingegnere civile idraulico"*] diploms un kas vēlas strādāt šajā profesijā citā dalībvalstī, kuras tiesību akti par reglamentētu kvalificētu darbu atzīst ceļu, kanālu un ostu inženiera (*"ingeniero de caminos, canales y puertos"*) profesiju? Šis jautājums balstās uz pieņēmumu, ka pēdējais minētais reglamentētais darbs attiecīgajā dalībvalstī ietver darbības, kuras ne vienmēr atbilst ar prasītāja diplomu aptvertajām darbībām un ar šo diplomu apliecinātā apmācība neietver noteiktus būtiskus jautājumus, kuru apgūšana parasti tiek izvirzīta kā nosacījums ceļu, kanālu un ostu inženiera kvalifikācijas iegūšanai uzņēmējā dalībvalstī.

2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai, ņemot vērā EKL 39. un 43. pantu, var ierobežot tādu pieteikumu iesniedzēju tiesības, kuri vēlas darboties savā profesijā kā pašnodarbinātie vai kā darba ņēmēji, citā dalībvalstī, nevis tajā, kurā viņiem piešķirta viņu profesionālā kvalifikācija, tādā veidā, ka attiecīgā dalībvalsts var atbilstoši tās tiesību aktiem izslēgt ierobežotu profesionālās kvalifikācijas atzīšanu gadījumā, ja šāds lēmums, kas principā atbilst Direktīvas 89/48 [..] 4. pantam, ietver noteiktu, nesamērīgu papildu prasību izvirzīšanu attiecībā uz darbību šajā profesijā?

Iepriekš minēto jautājumu mērķiem ar jēdzienu "ierobežota atzīšana" ir saprotama atzīšana, kas atļauj pieteikuma iesniedzējam strādāt par inženieri tikai uzņēmējas dalībvalsts reglamentētā vispārīgākā ceļu, kanālu un ostu inženiera kvalificētajam darbam ekvivalentā jomā (hidraulikā), neprasot, lai viņš izpildītu papildu prasības, kas paredzētas Direktīvas 89/48/EEK [..] 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā."

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

16 Ar savu pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vaicā, vai gadījumā, ja persona, kurai ir vienā dalībvalstī piešķirts diploms, lūdz atļauju uzsākt strādāt reglamentētā kvalificētā darbā citā dalībvalstī, Direktīva iestājas pret to, ka pēdējās dalībvalsts valsts iestādes ar noteiktiem nosacījumiem šo atļauju piešķir daļēji, atļauju attiecinot tikai uz darbībām, kurās minētais diploms ļauj darboties tajā dalībvalstī, kurā diploms iegūts.

17 Lai sniegtu atbildi uz šo jautājumu, pirmkārt, ir jāizvērtē Direktīvas normu vārdiskais formulējums, otrkārt, tās vispārējā sistēma un, treškārt, tās izvirzītie mērķi.

18 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīvas vārdiskais formulējums tieši nedz atļauj, nedz aizliedz tādu daļēju profesionālās kvalifikācijas atzīšanu, kāda minēta lēmumā par prejudiciāla jautājuma uzdošanu. Direktīvas 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktā ietvertais aizliegums neiestājas pret šādu daļēju atzīšanu, jo lēmumu, kas tiek pieņemts pēc ieinteresētās personas iesniegtā pieteikuma, atļaujot šai personai darboties tikai daļā no darbībām, kuras aptver attiecīgās dalībvalsts reglamentētais kvalificētais darbs, nevar pielīdzināt atteikumam atļaut sākt attiecīgo kvalificēto darbu.

19 Turpmāk attiecībā uz Direktīvas sistēmu ir jāatgādina, ka ar Direktīvu izveidotā savstarpējās diplomu atzīšanas sistēma nenozīmē, ka citā dalībvalstī piešķirtie diplomi apliecina izglītību, kas būtu ekvivalenta vai līdzīga izglītībai, kas tiek pieprasīta attiecīgajā valstī. Atbilstoši ar Direktīvu izveidotajai sistēmai, diploms tiek

atzīts, nevis balstoties uz ar to apliecinātās izglītības vērtību, bet gan tāpēc, ka tas dod tiesības uzsākt reglamentētu kvalificētu darbu dalībvalstī, kurā tas ticis piešķirts vai atzīts. Tāpēc nepietiek ar to, ka pastāv atšķirības izcelsmes dalībvalsts izglītības organizēšanā vai saturā salīdzinājumā ar uzņēmēju dalībvalsti, lai attaisnotu atteikumu atzīt attiecīgo profesionālo kvalifikāciju. Lielākais, ja šīs atšķirības ir būtiskas, ko tās var attaisnot, ir tas, ka uzņēmēja dalībvalsts pieprasa, lai pieteikuma iesniedzējs izpildītu vienu vai vairākus no šīs Direktīvas 4. pantā minētajiem kompensējošajiem pasākumiem (šajā sakarā skat. 2004. gada 29. aprīļa spriedumu lietā C-102/02 *Beuttenmüller, Recueil*, I-5405. lpp., 52. punkts).

20 No tā izriet, kā pamatoti norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 40.–43. punktā, ka Direktīvas 3. panta pirmās daļas a) apakšpunktā izmantotais jēdziens "attiecīgais kvalificētais darbs" ir jāinterpretē tādējādi, ka tas aptver kvalificētos darbus, kas izcelsmes dalībvalstī un uzņēmējā valstī ir vai nu līdzīgi, vai dažos gadījumos vienkārši identiski no to aptverto darbību viedokļa. Šādu interpretāciju apliecina Direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta otrais ievilkums. Gadījumos, uz kuriem atsaucas šī norma, kompetentajām valsts iestādēm ir jāņem vērā visas darbības, kuras aptver attiecīgais kvalificētais darbs abās attiecīgajās dalībvalstīs, lai izlemtu, vai tas ir "tas pats kvalificētais darbs", un, ja tā, vai piemērojams kāds no šajā normā paredzētajiem kompensējošajiem pasākumiem. Tas nozīmē, ka, kaut arī Direktīva kvalificētu darbu izprot kā vienotu veselumu, tajā tomēr ir atzīts, ka faktiski pastāv atsevišķas profesionālās darbības un atbilstoša izglītība. No tā izriet, ka atšķirīga pieeja, kas piemērota katrai no ar reglamentēto kvalificēto darbu aptvertajām profesionālajām darbībām, nav pretrunā ar Direktīvas vispārējo sistēmu un neatrodas ārpus tās.

21 Pretēja nostāja, kuru šajā sakarā atbalsta Spānijas valdība un Zviedrijas valdība, nav pieņemama. Lai gan Direktīvas 3. panta pirmā daļa paredz tāda dalībvalsts pilsoņa, kam ir Direktīvā minēts diploms, tiesības "sākt vai veikt kvalificēto darbu [kam ir vajadzīgs šis diploms] ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi attiecas uz tās pilsoņiem", šo normu nevar interpretēt tādējādi, ka tā ikvienā gadījumā un bez izņēmuma ir atļauja bez ierobežojumiem veikt visas darbības, ko uzņēmējā valstī

aptver šis kvalificētais darbs. Kā būtībā norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 48.–53. punktā, šis izteiciens vienīgi atspoguļo nediskriminācijas un savstarpējas uzticēšanās pamatprincipus, kuri ir raksturīgi Kopienas diplomu atzīšanas sistēmai.

22 Saskaņā ar Direktīvas 7. panta 1. punktu uzņēmējas dalībvalsts kompetentās iestādes atzīst to citu dalībvalstu pilsoņu tiesības, kuri atbilst nosacījumiem, lai uzņemtos un veiktu reglamentētu kvalificētu darbu to teritorijā, izmantot attiecīgajā dalībvalstī lietoto attiecīgajai profesijai atbilstīgo profesionālo nosaukumu. Šī norma, kura paredz šīs pašas Direktīvas 3. un 4. pantā paredzēto noteikumu piemērošanas praktiskās sekas, ir iecerēta, lai veicinātu to citu dalībvalstu pilsoņu, kuri ir ieguvuši savus diplomus šajā valstī, asimilāciju ar uzņēmējas valsts pilsoņiem, kuri ir ieguvuši savu diplomu šajā pašā valstī. Tomēr 7. panta 1. punktā paredzēto tiesību izmantot minēto profesionālo nosaukumu atzīšana ir iespējama vienīgi tad, ja ieinteresētās personas atbilst visiem nosacījumiem, kuri izvirzīti attiecīgā kvalificētā darba uzsākšanai un veikšanai.

23 Visbeidzot, iepriekš minētos apsvērumus pilnībā apstiprina teleoloģiska Direktīvas interpretācija. No Direktīvas preambulas trešā un trīspadsmitā apsvēruma izriet, ka tās primārais mērķis ir atvieglot personām, kurām ir dalībvalstī piešķirts diploms, atbilstošu profesionālo darbību uzsākšanu citās dalībvalstīs un nostiprināt Eiropas pilsoņa tiesības izmantot savas profesionālās zināšanas visās dalībvalstīs. Turklāt ir jāatzīmē, ka Direktīva ir tikusi pieņemta uz EK līguma 57. panta 1. punkta pamata (jaunajā redakcijā — EKL 47. panta 1. punkts). No šīs normas formulējuma izriet, ka tādu direktīvu kā šajā tiesvedībā apskatāmā mērķis ir veicināt diplomu, apliecību un citu oficiālu kvalifikācijas apliecinājuma dokumentu savstarpēju atzīšanu, pieņemot noteikumus un kopējus kritērijus, kuru rezultātā iespēju robežās šie diplomi, apliecības un citi oficiālie kvalifikācijas apliecinājuma dokumenti tiek atzīti automātiski. Tomēr šo direktīvu mērķis nav šādu diplomu, apliecību un citu

oficiālo kvalifikācijas apliecinājuma dokumentu atzīšanu padarīt grūtāku gadījumos, kuri neietilpst to piemērošanas jomā (2002. gada 22. janvāra spriedums lietā C-31/00 *Dreessen, Recueil*, I-663. lpp., 26. punkts).

24 Šajā sakarā būtu jāatgādina, ka Direktīvas 4. panta 1. punkta, ar kuru tieši atļauti kompensējošie pasākumi, piemērošanas apjoms ir jāierobežo, attiecinot to tikai uz gadījumiem, kad tie ir samērīgi ar izvirzīto mērķi. Citiem vārdiem sakot, lai gan tie ir tieši atļauti, šie pasākumi noteiktos gadījumos var būt apstāklis, kas lielā mērā atturēs vienas dalībvalsts pilsoņus no tiem ar Direktīvu piešķirto tiesību izmantošanas. Faktiski gan adaptācijas laika posms, gan kvalifikācijas atbilstības pārbaude no ieinteresētās personas prasa ievērojamu laika ieguldījumu un piepūli. Minēto pasākumu nepiemērošana var izrādīties nozīmīga un pat izšķiroša tādam dalībvalsts pilsonim, kurš vēlas citā dalībvalstī uzsākt reglamentēto kvalificēto darbu. Tādos gadījumos kā pamata prāvā daļēja attiecīgā kvalificētā darba pieejamība, kas atļauta pēc ieinteresētās personas pieteikuma, nenosakot kompensējošos pasākumus un dodot šai personai tūlītēju piekļuvi tām profesionālajām darbībām, kuru veikšanai personai ir nepieciešamā kvalifikācija, atbilst Direktīvas izvirzītajiem mērķiem.

25 No tā izriet, ka ne Direktīvas formulējums, ne sistēma, ne mērķi neizslēdz daļēju pieeju reglamentētajam kvalificētajam darbam atbilstoši lēmumā par prejudiciālo jautājumu uzdošanu aprakstītajam. Neapšaubāmi var apgalvot, kā norādījušas Spānijas un Zviedrijas valdības, ka šāda daļēja pieeja varētu radīt risku, ka pavairojas profesionālās darbības, kuras autonomā veidā veic citu dalībvalstu pilsoņi, un, tā rezultātā, zināmu apmulsumu no patērētāju viedokļa. Tomēr ar šo iespējamo risku nepietiek, lai secinātu, ka daļēja profesionālās kvalifikācijas atzīšana nav saderīga ar Direktīvu. Pastāv pietiekami iedarbīgi pasākumi, lai to novērstu, tādi kā pienākums attiecīgajām personām norādīt tās institūcijas nosaukumu un atrašanās vietu, kur piešķirts viņu akadēmiskais tituls. Tāpat uzņēmēja valsts var attiecīgajām personām likt visos juridiskajos un komerciālajos darījumos, kas notiek šīs dalībvalsts teritorijā, izmantot attiecīgo izglītību apliecinošo vai profesionālo nosaukumu oriģinālajā

valodā un formā, kā arī tā tulkojumu uzņēmējas dalībvalsts valsts valodā un tādējādi nodrošināt, ka tas tiek saprasts, un izvairīties no jebkādas sajaukšanas iespējas.

26 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Direktīva neiestājas pret to, ka gadījumā, kad dalībvalstī iegūta diploma īpašnieks iesniedz lūgumu atļaut uzsākt reglamentētu kvalificētu darbu citā dalībvalstī, šīs dalībvalsts valsts iestādes šo lūgumu, ja to lūdz diploma īpašnieks, apmierina daļēji, atļauju ierobežoti attiecinot tikai uz tām darbībām, kurām šis diploms dod pieeju dalībvalstī, kurā tas piešķirts.

Par otro jautājumu

27 Ar savu otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tādos apstākļos kā pamata lietā EKL 39. un 43. pants iestājas pret to, ka uzņēmēja dalībvalsts izslēdz daļēju pieeju reglamentētam kvalificētam darbam, kas ierobežots ar vienas vai vairāku ar šo kvalificēto darbu aptverto darbību veikšanu.

28 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka atbilstoši EKL 43. panta otrajai daļai, brīvība veikt uzņēmējdarbību tiek izmantota atbilstoši noteikumiem, kas paredzēti valsts tiesību aktos par uzņēmējdarbības veikšanu attiecībā uz šīs valsts pilsoņiem. No tā izriet, ka, ja noteiktas darbības uzsākšana vai veikšana uzņēmējā dalībvalstī ir pakļauta šādiem nosacījumiem, citas dalībvalsts pilsonim, kas ir iecerējis šīs darbības veikt, principā ir jāatbilst šim tiesiskajam regulējumam (1995. gada 30. novembra spriedums lietā C-55/94 *Gebhard*, *Recueil*, I-4165. lpp., 36. punkts, un 2001. gada 1. februāra spriedums lietā C-108/96 *Mac Quen u.c.*, *Recueil*, I-837. lpp., 25. punkts).

29 Līdz šim nosacījumi piekļuvei ceļu, kanālu un ostu inženiera profesijai nav saskaņoti Kopienas līmenī. Tādējādi dalībvalstis ir kompetentas noteikt minētos nosacījumus, un Direktīva dalībvalstu kompetenci šajā sakarā neierobežo. Tomēr dalībvalstīm sava kompetence šajā jomā ir jāizmanto, ievērojot EK līgumā paredzētās pamatbrīvības (skat. 1998. gada 29. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-193/97 un C-194/97 *De Castro Freitas* un *Escallier*, *Recueil*, I-6747. lpp., 23. punkts; 2000. gada 3. oktobra spriedumu lietā C-58/98 *Corsten*, *Recueil*, I-7919. lpp., 31. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Mac Quen u.c.*, 24. punkts).

30 Atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai valsts pasākumus, kas var apgrūtināt vai padarīt mazāk pievilcīgu minētās brīvības izmantošanu, var attaisnot vienīgi tad, ja tie atbilst četriem nosacījumiem: tie ir piemērojami nediskriminējošā veidā, tie atbilst primāriem vispārējo interešu iemesliem, ir piemēroti, lai nodrošinātu to izvirzītā mērķa īstenošanu, un nepārsniedz mērķa sasniegšanai nepieciešamo (skat. it īpaši 1993. gada 31. marta spriedumu lietā C-19/92 *Kraus*, *Recueil*, I-1663. lpp., 32. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Gebhard*, 37. punkts; 2000. gada 4. jūlija spriedumu lietā C-424/97 *Haim*, *Recueil*, I-5123. lpp., 57. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *Mac Quen u.c.*, 26. punkts).

31 Pamata lietai līdzīgos gadījumos uzņēmējas valsts tiesiskais regulējums, kas izslēdz jebkādu iespēju šīs valsts iestādēm atļaut daļēju piekļuvi profesionālajam darbam, apgrūtina vai padara mazāk pievilcīgu kā darba ņēmēju brīvas pārvietošanās, tā arī brīvības veikt uzņēmējdarbību izmantošanu, pat ja šis tiesiskais regulējums ir vienādi piemērojams gan attiecībā uz uzņēmējas dalībvalsts pilsoņiem, gan citu dalībvalstu pilsoņiem.

32 Atbilstoši tiesiskā regulējuma mērķiem pamata lietā ir jāatzīst, kā uzsvērušas Spānijas un Zviedrijas valdības, ka daļēja profesionālās kvalifikācijas atzīšana

principā varētu sadalīt dalībvalstu reglamentēto kvalificēto darbu dažādās darbībās. Tas būtībā nozīmētu sajaukšanas iespēju no pakalpojumu saņēmēju viedokļa, kuriem šī dalīšana varētu likt maldīties attiecībā uz minētās kvalifikācijas apjomu. Tomēr pakalpojumu saņēmēju un — vispārīgākā veidā — patērētāju aizsardzību Tiesa jau ir atzinusi par primāru vispārējo interešu iemeslu, ar kuru var attaisnot ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību un pakalpojumu sniegšanas brīvībai (skat. 1986. gada 4. decembra spriedumu lietā 220/83 Komisija/Francija, *Recueil*, 3663. lpp., 20. punkts; 1999. gada 21. septembra spriedumu lietā C-124/97 *Läärä* u.c., *Recueil*, I-6067. lpp., 33. punkts, un 2003. gada 11. septembra spriedumu lietā C-6/01, *Anomar u.c.*, *Recueil*, I-8621. lpp., 73. punkts).

33 Vēl ir nepieciešams, lai pasākumi, kas balstās uz šādu mērķi, nepārsniegtu mērķa sasniegšanai nepieciešamo. Šajā sakarā, kā norādījusi Eiropas Kopienu Komisija, ir jānošķir divi risinājumi, kuri ir pieejami dalībvalsts valsts iestādēm, kurām ir iesniegts lūgums atzīt citā dalībvalstī iegūtu profesionālo kvalifikāciju, ja atšķirības izglītības saturā vai darbībās, ko ietver attiecīgā profesija, starp abām dalībvalstīm liedz sniegt pilnīgu un tūlītēju atzīšanu. Ir jānošķir gadījumi, kurus objektīvi ir iespējams atrisināt, izmantojot Direktīvā paredzētos līdzekļus, un gadījumi, kad tas nav iespējams.

34 Pirmais ir gadījums, kad izcelsmes dalībvalstī un uzņēmējā dalībvalstī abu profesiju līdzības pakāpe ir tāda, ka to būtībā varētu atzīt par "to pašu kvalificēto darbu" Direktīvas 3. panta pirmās daļas a) apakšpunkta izpratnē. Šādā gadījumā pieteikuma iesniedzēja izglītībā esošos robus, kādi tam ir salīdzinājumā ar izglītību, kas tiek pieprasīta uzņēmējā dalībvalstī, faktiski var aizpildīt, piemērojot Direktīvas 4. panta 1. punktā paredzētos kompensējošos pasākumus, tādējādi nodrošinot pilnīgu ieinteresētās personas integrāciju uzņēmējas dalībvalsts profesionālajā sistēmā.

35 Savukārt otrais gadījums, kā pareizi norādījusi Komisija, iestājas tad, kad Direktīva gadījumu neaptver, tādā nozīmē, ka darbību jomu atšķirības ir tik būtiskas, ka personai faktiski būtu no jauna jāiziet pilnīga apmācība. Tas objektīvi ir apstāklis, lai pamudinātu ieinteresēto personu citā dalībvalstī neveikt vienu vai vairākas darbības, kuru veikšanai persona ir ieguvusi kvalifikāciju.

36 Valsts iestādēm un, konkrētāk, kompetentajām tiesu iestādēm uzņēmējā dalībvalstī ir jāizlemj, kurā brīdī katrā konkrētajā gadījumā ieinteresētās personas iegūtās izglītības saturs atšķiras no tā, kāds ir nepieciešams šajā valstī. Pamata lietā *Tribunal Supremo* ir atzinusi, ka izglītības saturs, kas atļauj darboties attiecīgi civilā inženiera ar specializāciju hidraulikā profesijā Itālijā un ceļu, kanālu un ostu inženiera profesijā Spānijā, ietver būtiskas tāda apmēra atšķirības, ka kompensējošo vai adaptācijas pasākumu piemērošana būtībā nozīmētu, ka ieinteresētajai personai ir jāiegūst jauna profesionālā izglītība.

37 Turklāt īpašos gadījumos, kas līdzīgi gadījumam pamata lietā, viens no izšķirošajiem kritērijiem ir jautājums par to, vai profesionālās darbības, kuras vēlas veikt ieinteresētā persona uzņēmējā dalībvalstī, ir vai nav iespējams objektīvi nodalīt no attiecīgā ar kvalificēto darbu aptverto darbību kopuma šajā valstī. Uz šo jautājumu pirmām kārtām ir jāatbild valsts iestādēm. Tomēr, kā norādījis ģenerāladvokāts savu secinājumu 86. un 87. punktā, viens no izšķirošajiem kritērijiem šajā sakarā ir tas, vai šo darbību ir iespējams neatkarīgā un autonomā veidā veikt dalībvalstī, kurā ir iegūta attiecīgā profesionālā kvalifikācija.

38 Ja attiecīgo darbību ir objektīvi iespējams nodalīt no attiecīgā ar kvalificēto darbu aptverto darbību kopuma uzņēmējā dalībvalstī, ir jāsecina, ka atturošais iespaids,

kāds piemīt apstāklim, ka tiek izslēgta daļējas attiecīgās profesionālās kvalifikācijas atzīšanas iespēja, ir pārāk svarīgs, lai to būtu iespējams līdzsvarot ar bažām par iespējamu pakalpojumu saņēmēju tiesību pārkāpumu. Šādā gadījumā leģitīmo patērētāju un citu pakalpojumu saņēmēju aizsardzības mērķi var sasniegt, izmantojot mazāk ierobežojošus līdzekļus, proti, pienākumu izmantot oriģinālo profesionālo nosaukumu vai izglītības nosaukumu gan valodā, kurā tas ir ticis piešķirts, atbilstoši oriģinālajai formai, gan arī uzņēmējas dalībvalsts valsts valodā.

39 Tātad uz otro jautājumu ir jāatbild, ka EKL 39. un 43. pants neiestājas pret to, ka dalībvalsts nepiešķir daļēju piekļuvi kvalificētam darbam, ciktāl robus, kuri pastāv ieinteresētās personas izglītībā salīdzinājumā ar uzņēmējā dalībvalstī pieprasīto izglītību, ir iespējams faktiski novērst, piemērojot iepriekš minētās direktīvas 4. panta 1. punktā paredzētos kompensējošos pasākumus. EKL 39. un 43. pants savukārt iestājas pret to, ka dalībvalsts nepiešķir šādu daļēju piekļuvi, ja ieinteresētā persona to lūdz un atšķirības starp darbību jomām ir tik būtiskas, ka faktiski būtu nepieciešams no jauna iegūt izglītību, ja vien šādas daļējas piekļuves atteikums nav attaisnojams ar obligātiem vispārības interešu iemesliem, kas ir piemēroti to izvirzīto mērķu sasniegšanai un nepārsniedz to sasniegšanai nepieciešamo.

Par tiesāšanās izdevumiem

40 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata lietā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) **Padomes 1988. gada 21. decembra Direktīva 89/48/EEK par vispārēju sistēmu tādu augstākās izglītības diplomu atzīšanai, ko piešķir par vismaz trīs gadu profesionālo izglītību, neiestājas pret to, ka gadījumā, kad dalībvalstī iegūta diploma īpašnieks iesniedz lūgumu atļaut uzsākt reglamentētu kvalificētu darbu citā dalībvalstī, šīs dalībvalsts valsts iestādes šo lūgumu, ja to lūdz diploma īpašnieks, apmierina daļēji, atļauju ierobežoti attiecinot tikai uz tām darbībām, kurām šis diploms dod pieeju dalībvalstī, kurā tas piešķirts;**

2) **EKL 39. un 43. pants neiestājas pret to, ka dalībvalsts nepiešķir daļēju piekļuvi kvalificētam darbam, ciktāl robus, kuri pastāv ieinteresētās personas izglītībā salīdzinājumā ar uzņēmējā dalībvalstī pieprasīto izglītību, ir iespējams faktiski novērst, piemērojot Direktīvas 89/48 4. panta 1. punktā paredzētos kompensējošos pasākumus. EKL 39. un 43. pants savukārt iestājas pret to, ka dalībvalsts nepiešķir šādu daļēju piekļuvi, ja ieinteresētā persona to lūdz un atšķirības starp darbību jomām ir tik būtiskas, ka faktiski būtu nepieciešams no jauna iegūt izglītību, ja vien šādas daļējas piekļuves atteikums nav attaisnojams ar primāriem vispārējo interešu iemesliem, kas ir piemēroti to izvirzīto mērķu sasniegšanai un nepārsniedz to sasniegšanai nepieciešamo.**

[Paraksti]